

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ
КАМСКО-УСТЬИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

**ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
КАМА ТАМАГЫ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

ул. Калинина, д.31,
пгт. Камское Устье, 422820

Калинин урамы, 31 йорт,
штп. Кама Тамагы, 422820

тел.: (884377) 2-18-85, факс: 2-20-70, e-mail: Kamuste.Ispolkom@tatar.ru, <http://kamskoye-ustye.tatarstan.ru>.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

24.05.2019

КАРАР

№ 464

2019-2021 елларга Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районында
“Хезмэт шартларын яхшырту һәм хезмэтне
саклау” муниципаль программасын раслау
турында

Россия Федерациясе Хезмэт кодексы, 1998 елның 24 июлендәге 125-ФЗ номерлы “Житештерүдәге бәхетсезлек очраklarыннан һәм һөнәри авырулардан мәжбүри социаль иминләштерү турында”гы Федераль закон, 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы “Халыкның санитария-эпидемиология иминлеге турында”гы Федераль закон, 1997 елның 10 декабрдәге 1417 номерлы Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Законы (2014 елның 23 июлендәге ред.) нигезендә һәм (2017 елның 2 июнендәге ред.) 2008 елның 10 ноябрдәге “Татарстан Республикасында хезмэтне саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру турында”гы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 799 номерлы Карарын үтәү максаты белән, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР КЫЛА:**

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “2019-2021 елларга Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының хезмэт шартларын яхшырту һәм хезмэтне саклау Программасы”н расларга (1 нче кушымта).

2. Әлеге Карарны Кама Тамагы муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге Карарның үтәлешен контрольдә тотуны Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Е. В. Сороковнина йөкләргә.

Житәкче

Р. М. Заһидуллин

Кама Тамагы муниципаль районы
Башкарма комитеты Карарына 1 нче
номерлы кушымта
24.05.2019 № 464

**2019-2021 елларга Татарстан Республикасы
Кама Тамагы муниципаль районында хезмэт
шартларын һәм хезмэтне саклауны яхшырту
Программасы**

ЭЧТӘЛЕК

1. 2018-2020 елларга Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районында хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау программасы паспорты 3-5

- Аның барлыкка килү сәбәпләрен анализлауны да кертеп, максатка
2. ярашлылыгы һәм аны программа ысулы белән хәл итәргә кирәкле Программаны гамәлгә ашыру юлы белән хәл ителә торган проблеманың характеристикасы 6-9
3. Программаның төп максаты һәм бурычлары 10
4. Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре, максатчан индикаторлар (күрсәткечләр). Программаны гамәлгә ашыру сроклары 11-12
5. Программа чаралары исемлеге 13-16
6. Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү 17
7. Программаны гамәлгә ашыру механизмы 18
8. Программаның социаль-иқтисадый нәтижәләлеген бәяләү 19

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программа исеме	2019-2021 елларга Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районында хезмэт шартларын яхшырту һәм хезмэтне саклау Программасы (алга таба – Программа).
Программаны эшләү өчен нигез (тиешле норматив актының исеме, раслау датасы һәм номеры)	<p>Россия Федерациясе Хезмэт кодексы; “Россия Федерациясендә хезмэтне саклау нигезләре турында”гы 1999 елның 17 июлендәге 181-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Законы; 2013 елның 28 декабрдәге 421-ФЗ номерлы ““Хезмэт шартларын махсус бәяләү турында”гы “Федераль закон кабул ителүгә бәйле рәвештә Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында”гы Федераль закон; 2013 елның 28 декабрдәге 426-ФЗ номерлы “Хезмэт шартларын махсус бәяләү турында”гы Федераль закон; 1997 елның 10 декабрдәге “Татарстан Республикасында хезмэтне саклау турында”гы 1417 номерлы Татарстан Республикасы законы; Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2011 елның 27 октябрдәге 36 номерлы утырышы беркетмәсе; 2011 елның яшәү дәрәжәсен күтәрү һәм керемнәрне легальләштерү буенча Республика ведомствоара комиссиясенең 119 номерлы Карары; 2012 елның 29 октябрдәге “2013-2015 елларга Татарстан Республикасында хезмэт шартларын яхшырту һәм хезмэтне саклау озак сроклы максатчан программасын раслау турында”гы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 912 номерлы Карары.</p>
Программаның заказчысы	Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның эшләүчесе Программаны башкаручылар	<p>Координация советы сәркатибе Барлык милек рәвешләрендәге оешмалар һәм предприятиеләр, шул исәптән жирле үзидарә органнары һәм аларга караган муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр, Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты каршындагы</p>

	хезмәтне саклау һәм хезмәт шартлары буенча Координация советы.
Программаның максаты	Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә урнашкан оешмалар хезмәткәрләренең һөнәри куркынычларын киметү максатларында хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту.
Программаның бурычлары	<p>Хезмәт эшчәнлеге процессында хезмәткәрләренең тормышын һәм сәламәтлеген саклауны тәмин итүче шартлар тудыру;</p> <p>Һөнәри авырулар һәм Житештерү травматизмы дәрәжәсен киметү;</p> <p>Районда хезмәтне саклау белән идарә итү системасын булдыру һәм камилләштерү; заманча укуыту технологияләре нигезендә житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәтне саклау хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү һәм әзерләү;</p> <p>Мәгълүмати тәмин итү һәм хезмәтне саклауны пропагандалау;</p> <p>Хезмәт шартларын махсус бәяләүне активлаштыру.</p>
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2019 – 2021 еллар
Программаны финанслау күләме һәм еллар буенча бүленгән чыганакалары	<p>Программаны финанслауның гомуми күләме - 221741,2 мең сум, шул исәптән:</p> <p>2019 елда-72454,9 мең сум;</p> <p>2020 елда-73904,1 мең сум;</p> <p>2021 елда-75382,2 мең сум.</p> <p>Программаны финанслау чыганагы - барлык милек рәвешләрендәге предприятиеләр һәм оешмаларның үз акчалары.</p>
Программаны гамәлгә ашыруның ел буена таркалган көтелгән соңгы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары)	<ul style="list-style-type: none"> - Индикаторларның чик күрсәткечләренә ирешү: - производства бәхетсезлек очракларынан зыян күргән кешеләр саны 1000 эшче исәбеннән кимегән; - житештерү имгәнүләре һәм имгәнүләре аркасында зыян күргән бер кешегә исәпләгәндә хезмәткә сәләтсезлек көннәре кимү; - санитар-гигиена нормаларына җавап бирмәүче

	<p>хезмэт шартларында мәшгуль хезмәткәрләрнең чагыштырма авырлыгы кимү Социаль нәтижә: начар хезмэт шартларында эшләүче хезмәткәрләр саны кимү</p> <ul style="list-style-type: none"> - Житештерүдә жәрәхәтләнү һәм һөнәри авырулар дәрәжәсен киметү; - хезмәткәрләрне зарарлы һәм куркыныч житештерү факторларынан яклау дәрәжәсен арттыру; - хезмәткәрләргә имин хезмэт шартларын тәмин итүгә конституциячел хокукны гамәлгә ашыру. <p>Икътисади нәтижә:</p> <ul style="list-style-type: none"> - производства бәхетсезлек очракларынан зыян күргән хезмәткәрләрнең сәламәтлеген торгызуга матди чыгымнарны киметү, производство-бәйле авырулар, һөнәри авырулар; - производства бәхетсезлек очраклары һәм һөнәри авырулар нәтижәсендә хезмәткәрләргә китерелгән зыян өчен түләү чыгымнарын киметү; - зарарлы һәм куркыныч хезмэт шартларында эшләгән өчен ташламалар һәм компенсацияләр бирү чыгымнарын киметү; - житештерүдәге яки һөнәри авыру нәтижәсендә гарипләнү дәрәжәсен һәм сәламәтлек саклау өлкәсендә чыгымнарны киметү шуңа бәйле рәвештә; - эш вакытын югалтуларны киметү хисабына хезмэт житештерүчәнлеген арттыру; <p>имгәнүләр һәм житештерү белән бәйле авырулар аркасында һәм житәрлек эш тәҗрибәсе һәм квалификациясе булмаган авырулар аркасында, төп хезмәткәрләр тарафыннан авыру вакытында жиһазлар ватылу нәтижәсендә жиһазларны ремонтлау һәм алыштыру чыгымнарын киметү.</p>
--	--

Аның барлыкка килү сәбәпләрен анализлауны да кертеп, максатка ярашлылыгы һәм аны программа ысулы белән хәл итәргә кирәкле

Программаны гамэлгә ашыру юлы белән хәл ителә торган проблеманың характеристикасы

Хезмәтне саклау хезмәт эшчәнлегенә барышында гражданның гомерен һәм сәламәтлеген саклауның мөһим шарты булып тора. Хезмәтне саклау белән идарә итү системасы хезмәтне саклау өлкәсендә сәясәтне гамэлгә ашыруга, хезмәт процессында кеше иминлеген, сәламәтлеген һәм эшкә сәләтлелеген тәмин итү буенча хокукый, социаль-икътисадый, оештыру-техник, санитар-гигиена, дөвалау-профилактика һәм башка чараларны гамэлгә ашыруга юнәлдерелгән.

Кама Тамагы муниципаль районында хезмәтне саклау муниципаль идарәсе Россия Федерациясе Конституциясенә, Россия Федерациясе Хезмәт кодексының Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының тиешле закон һәм башка норматив актлары нигезендә гамэлгә ашырыла.

Районда хезмәтне саклау белән идарә итү системасында аерым роль Кама Тамагы муниципаль районы башлыгы каршындагы хезмәтне саклау һәм хезмәт шартлары буенча Координация советына бирелде (алга таба – Координация советы), анда муниципаль дәрәжәдә хезмәтне саклау өлкәсендә мөһим карарлар кабул итү гамэлгә ашырыла. Координация советы составына Башкарма комитет, Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, социаль иминият фондының төбәк бүлегенә, Роспотребнадзорның территориаль идарәсе вәкилләре, шулай ук Кама Тамагы районы профсоюз комитетларының Координация советы рәисе керә.

Куркынычсыз хезмәт шартларын булдыру, жәрәхәтләнүләргә булдырмау турыдан-туры фән һәм техниканың соңгы казанышлары турында мәгълүмат, идеяләргә, мәгълүмат таратуга юнәлдерелгән оештырылган мәгълүмати тәмин ителешкә һәм хезмәтне саклауны пропагандалауга бәйле. Хезмәтне саклау мәсьәләләрен пропагандалау методларының күптөрлелегә, мондый пропаганданың ахыргы максаты-эшчеләрдә куркынычсызлык таләпләрен үтәү кирәклеген аңлы рәвештә тәрбияләү, куркынычсыз эшкә ярдәм итүче сыйфат хезмәткәрләрендә иминлек мәсьәләләренә уңай мөнәсәбәт булдыру. Пропаганданың төп формасы булып лекцияләр, семинарлар, конференцияләр, викториналар, фәнни консультацияләр, белгечләр белән очрашулар, смотр-конкурслар кебек формалардан файдаланып халыкның төрле төркемнәре алдында хезмәт куркынычсызлыгы тематикасы буенча лекторлар һәм пропагандистларның халык алдында чыгышлары тора.

Ел саен район бөтендөнья хезмәтне саклау көнен үткәрүдә Халыкара хезмәт оешмасының инициативасын хуплай. Акция кысаларында оешма житәкчеләре һәм белгечләре белән “түгәрәк өстәлләр”, хезмәткәрләр белән очрашулар узды, аларда хезмәтне саклау һәм хезмәт шартлары өлкәсендәге проблемалы мәсьәләләр турында фикер алышынды.

Районда эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту, һөнәри хәвеф-хәтәр профилактикасы һәм киметү буенча чаралар күрү, шулай ук эшләүче кешеләргә диспансеризация һәм профилактик тикшерүләр үткәрү район предприятиеләрендә сәламәтлек саклауны яхшырту һәм үлем очракларын киметү эшчәнлегенең өстенлекле юнәлешләренең берсе булып тора.

2.1. Программаның максаты.

Программаның төп максаты - Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә урнашкан оешма хезмәткәрләренең һөнәри куркынычларын киметү максатларында хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау.

2.2. Программаның төп бурычлары.

2.2.1. Хезмәт эшчәнлеген процессында хезмәткәрләрнең тормышын һәм сәламәтлеген саклауны тәмин итүче шартлар тудыру;

2.2.2. Һөнәри авырулар һәм Житештерү травматизмы дәрәжәсен киметү;

2.2.3. Районда хезмәтне саклау белән идарә итү системасын булдыру һәм камилләштерү; 2.2.4. Заманча уку технологияләре нигезендә житәкчеләр, белгечләр һәм хезмәтне саклау хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрү һәм әзерләү;

2.2.5. Мәгълүмати тәмин итү һәм хезмәтне саклауны пропагандалау;

2.2.6. Район предприятиеләре һәм оешмаларында хезмәт шартларын махсус бәяләүне активлаштыру.

Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре, максатчан индикаторлар (күрсәткечләр). Программаны гамәлгә ашыру сроклары

3.1. Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәгеләр көтелә:

- һөнәри авырулар һәм Житештерү травматизмы дәрәжәсен киметү;
- производства бәхетсезлек очракларының һәм һөнәри авырулар санының кимүе;
- житештерүдәге яки һөнәри авыру нәтижәсендә инвалидлык кимү;
- Кама Тамагы муниципаль районы территориясендә урнашкан оешмалар хезмәткәрләренең уңайлы хезмәт шартларын тәмин итү;
- авыр, зарарлы һәм куркыныч хезмәт шартларында эшләүче хезмәткәрләр саны кимү;
- хезмәткәрләргә зарарлы һәм куркыныч житештерү факторларынан яклау дәрәжәсен арттыру;
- хезмәткәрләрнең куркынычсыз хезмәт шартлары хокукына социаль яклануын арттыру;

- эшлэүчеләрнең иминлеген арттыру максатларында хезмәтне саклау чараларына эш бирүчеләр тарафыннан бүлөп бирелә торган акчаларны арттыру;
- эш вакытын югалтуларны киметү хисабына хезмәт житештерүчәнлеген арттыру.

№ т/б	Чараларның эчтәлегә	Жаваплы башкаручылар	Үтәлу срогы
2	Районда житештерүдәгә бәхетсезлек очраклары һәм һөнәри авырулар санының торышына анализ үткәрү, аларны кисәтү буенча тәкъдимнәр эшләү.	Координацион совет	2019-2021 еллар
3	Кама Тамагы муниципаль районы буенча хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту чаралары турында системалы рәвештә мәгълүмат әзерләү	Координацион совет	2019-2021 еллар
4	Барлык дәрәжәдәгә бюджетлардан финанслана торган хезмәтне саклау буенча предприятие һәм оешма житештерүчеләрен һәм белгечләрен укытуны оештыру.	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житештерүчеләре	2019-2021 еллар мөһим булганда
5	Район предприятиеләре, оешмаларының хезмәтне саклау хезмәтен законнар чыгару, норматив һәм хокукый актлар саклау буенча методик кулланмалар белән тәмин итү хезмәт һәм куркынычсызлык техникасы. Яңа нигезләмәләр (инструкцияләр) эшлэгәндә, аларны яңартуға ирешү	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житештерүчеләре	2019-2021 еллар
6	Район предприятиеләрендә, оешмаларында һәм учреждениеләрендә хезмәтне саклау хезмәтен комплекташтыру (төзү).	Координацион Совет	2019-2021 еллар

7	Хезмэт коллективларында күмәк шартнамэлэр кабул иткәндә, хезмэт шартларын яхшыртуга һәм хезмәтне саклауга бүлөп бирелә торган сумманы конкрет күрсәтеп, профком рәисләре белән берлектә “Хезмәтне саклау” бүлегенә аерым игътибар бирү.	Житәкчеләр, профком рәисе	2019-2021 еллар
8	Гаепле кешеләргә карата конкрет чаралар күрү белән хезмәтне саклау буенча координацион совет утырышында производства имгәнүләр һәм бәхетсезлек очраклары буенча тыңлаулар үткәрү	Координацион Совет	мөһим булганда
9	Хезмэт шартларын санитар-гигиеник контрольдә тотуны тәэмин итү максатыннан, район оешмаларында эш урыннарында житештерү тирәлеге факторларының контроль-тикшерү замерларын үткәрү	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләре	2019-2021 еллар
10	Эш урыннарында хезмэт шартларын махсус бәяләү үткәрү, сәламәтлеккә зыян салу, аларга тиешле компенсация һәм шәхси саклану чаралары турында хезмәткәрләргә хәбәр итү белән бәйле	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләре	2019-2021 еллар
11	Предприятие, оешма житәкчеләренә район үзәк хастаханәсе белән берлектә профилактик медицина тикшерүләре графигын билгеләү. Хезмәткәрләргә беренчел һәм периодик медицина тикшерүләрен вакытында үткәрүне тәэмин итү.	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләре	2019-2021 еллар
12	Хезмәткәрләрне билгеләнгән нормалар буенча махсус киём, аяк киеме һәм башка шәхси саклану чаралары белән тәэмин итү.	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләре	мөһим булганда

13	Район предприятиеләрендә, оешмаларында һәм оешмаларында “Хезмәтне саклау көне”н үткәрү.	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләре	2019-2021 еллар
14	Район предприятиеләрендә һәм оешмаларында хезмәтне саклау һәм янгынкуркынычсызлыгы торышын һәм шартларын тикшерүләр үткәрү.	Контроль-күзәтчелек органнары	2019-2021 еллар
15	Яңа санитар-көнкүреш биналарының файдалануга кертү һәм булган санитар-көнкүреш биналарының яхшырту, хезмәтне саклау кабинетларын яңарту, аларның стендларын плакатлар һ. б. бизәү.	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләре	2019-2021 еллар
16	Житештерү участкаларында хезмәт шартлары һәм хезмәтне саклау буенча стенд һәм почмак рәсмиләштерү (яңарту).	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләре	2019-2021 еллар
17	Жәйге чорда балалар өчен хезмәт һәм ял лагерларында хезмәтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы таләпләрен үтәү, санитар - гигиена таләпләренә туры килү-килмәү буенча тикшерүләр үткәрү.	Контроль-күзәтчелек органнары, мәгариф идарәсе	июнь - август 2019-2021 еллар
18	Хезмәт куркынычсызлыгы таләпләренә җавап бирми торган җиһазларның модернизацияләү, реконструкцияләү.	Район предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләре	2019-2021 еллар
19	Профсоюз оешмаларын җәлеп итеп, хезмәтне саклау буенча район предприятиеләре һәм оешмаларының житәкчеләре һәм белгечләре катнашында семинар - киңәшмәләр үткәрү.	Координацион Совет	2019-2021 еллар

20	Хезмэт шартлары һәм сораулары буенча унай тәҗрибәне пропагандалауны оештыру, һәм “Идел таңнары” район газетасы аша оператив мәгълүмат, хезмәтне саклау буенча норматив документлар бастырып чыгару	Координацион Совет, район газетасы редакциясе	2019-2021 еллар
----	--	---	-----------------

VI. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны тормышка ашыру белән идарә итү программаның заказчысы – Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла, ул Программаны тормышка ашыру белән идарә итүне оештыру рәвешләрен һәм ысулларын мөстәкыйль билгели.

Программаның Заказчысы: программаны гамәлгә ашыру өчен кирәкле норматив-хокукый актлар үз вәкаләтләре чикләрендә эшли; программа чаралары исемлеген әзерләү һәм тәгаенләү эшчәнлеген координацияләүне гамәлгә ашыра; максатчан индикаторлар һәм программаның нәтижәлелеге күрсәткечләре исемлеген аныклай; программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап алып бара һәм аны билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау Министрлыгына жиберә.

VII. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеге түбәндәге күрсәткечләр белән бәяләнә:

житештерүдә бәхетсезлек очраklarыннан зыян күргән хезмәткәрләрнең сәламәтлеген торгызуга матди чыгымнарны киметү, производство-бәйлә авырулар, һөнәри авырулар;

производствода бәхетсезлек очраklары һәм һөнәри авырулар нәтижәсендә хезмәткәрләргә китерелгән зыян өчен түләү чыгымнарын киметү;

зарарлы һәм куркыныч хезмәт шартларында эшләгән өчен ташламалар һәм компенсацияләр бирүгә чыгымнарны киметү;

гарипләнү нәтижәсендә инвалидлык кимү нәтижәсендә житештерү яки һөнәри авыру һәм, шуңа бәйлә рәвештә, сәламәтлек саклау өлкәсендә чыгымнар;

хезмэт житештерүчөнлеген арттыру хисабына югалтуларны киметү эш вакыты;

вакытлыча хезмэткэрлэр тарафыннан авырып киткэн, житештерү-бэйле авырулар һәм житэрлек эш һәм квалификациясе булмаган авырулар аркасында, төп хезмэткэрлэр тарафыннан кылынган ватылганнан соң жиһазларны ремонтлау һәм алыштыру чыгымнарын киметү.